

ĀBRAHĀMA SAKNES

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 12.nod., Jes 48:20; Jes 36:6, 9; Jer 2:18; 1Moz 13., 14. nod., Ebr 7:1–10.

ATMIŅAS PANTS:

“Ticībā Ābrahāms ir paklausījis aicinājumam un gāja uz to vietu, ko nācās saņemt par mantojumu, un gāja, nezinādams, kurp viņš iet.” (Ebr 11:8)

Esam nonākuši Pirmās Mozus grāmatas vidū. Šī centrālā daļa (1Moz 12.–22.nod.) iekļauj Ābrahāma ceļojumu, sākot ar Dieva pirmo aicinājumu “lekh lekha” (“Izej!”) (1Moz 12:1), kas liek Ābrahāmam atstāt savu nākotni (kāda tā būtu viņa dēlā). Līdz ar to Ābrahāms visu laiku ir kustībā, migrants, kā dēļ viņu arī sauc par “svešnieku” (1Moz 17:8).

Savā ceļojumā Ābrahāms tika ielikts tukšumā, bez pagātnes, ko viņš bija zaudējis, un bez savas nākotnes, ko viņš nerēdzēja. Starp šiem diviem aicinājumiem, kas veido Ābrahāma ticības ceļojumu, viņš dzird Dieva balsi, kas viņu pārliecina: “Nebīsties!” (1Moz 15:1) Šie Dieva vārdi iezīmē trīs daļas Ābrahāma ceļojumā, ko mēs pētīsim 6., 7. un 8. tēmā.

Ābrahāms ir ticības paraugs (1Moz 17:6), un ebreju Rakstos viņš ir pieminēts kā ticības vīrs (Neh 9:7, 8). Jaunajā Derībā Ābrahāms ir viens no visvairāk minētajiem Vecās Derības personāžiem, un šajā nedēļā mēs uzzināsim, kāpēc tā.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 7. maijā.

Ābrahāma aiziešana

Izlasi 1Moz 12:1–9. Kāpēc Dievs aicināja Ābrāmu doties prom no savas zemes un ģimenes? Kā Ābrāms atbildēja?

Pēdējā reize, kad Dievs bija runājis ar cilvēku, vismaz kā tas uzrakstīts Bībelē, bija ar Noa – lai pārliecinātu viņu pēc plūdiem, ka Viņš slēgs derību ar “ikvienu dzīvu radījumu” (1Moz 9:15–17) un ka citu pasaulplašu plūdu nebūs. Dieva jaunais vārds, tagad teikts Ābrāmam, no jauna savieno ar šo apsolījumu: visas zemes tautas būs svētītas, pateicoties Ābrāmam.

Šī pravietojuma piepildīšanās sākas ar pagātnes atstāšanu. Ābrāms atstāj visu, kas viņam bija pazīstams, savu ģimeni un zemi, pat daļu no sevis. Viņa aiziešanas nozīmīgums atspoguļojas atslēgvārdā “ej”, kas šajā kontekstā parādās septiņas reizes. Ābrāmam vispirms ir jāatstāj sava zeme, “kaldeju Ūra”, kas ir arī Bābele (1Moz 11:31, Jes 13:19). Šim aicinājumam “iziet no Bābeles” Dieva praviešu vidū ir gara vēsture (Jes 48:20, Atkl 18:4).

Ābrāma aiziešana ir saistīta arī ar viņa ģimeni. Ābrāms droši vien atstāja savu manotojumu un lielu daļu no tā, ko viņš bija iemācījies un apguvis, pateicoties iedzīmtībai, izglītībai un ietekmei.

Tomēr Dieva aicinājums iet ir saistīts pat ar vēl ko vairāk. Ebreju frāze “lekh lekha” (“izej”), burtiski tulkojot, nozīmētu “ej pats” vai “ej sevis dēl”. Ābrāma iziešana no Bābeles ir kaut kas vairāk nekā tikai aiziešana no ierastās vides vai pat savas ģimenes. Ābrāmam ir jāatstāj “sevi”, jāatbrīvojas no kādas “sevis” daļas, kas tur viņa pagātni pie Bābeles.

Šīs atstāšanas mērķis ir “zeme”, ko Dievs viņam rādīs. Tā pati valoda tiks izmantota vēlreiz Īzāka upura kontekstā (1Moz 22:2), runājot par Morijas kalnu, kur tiks upurēts Īzāks un uzbūvēts Jeruzalemes templis (2L 3:1). Dieva apsolījums neattiecas tikai uz fizisku dzimteni, bet uz pasaules glābšanu. Šī ideja ir vēlreiz apstiprināta Dieva apsolījumā svētīt visas tautas (1Moz 12:2, 3). Darbības vārds “barakh” (“svētīt”) šajos pantos atrodams piecas reizes. Šis universālais svētību process darbojas ar Ābrāma “sēklas” starpniecību (1Moz 22:18, 1Moz 26:4, 1Moz 28:14). PANTS ŠEIT ATTIECAS UZ “SĒKLU”, KAS VISBEIDZOT TIKS PIEPILDĪTA JĒZŪ KRISTŪ (APD 3:25).

Ko Dievs aicina tev atstāt aiz sevis, tas ir, kāda daļa no tavas dzīves tev ir jāatstāj, lai ņemtu vērā Dieva aicinājumu?

Ēģiptes kārdinājums

Izlasī 1Moz 12:10–20. Kāpēc Ābrāms atstāja Apsolīto zemi, lai dotos uz Ēģipti?

Kā uzvedās faraons salīdzinājumā ar Ābrāmu? _____

Ironiski, ka Ābrāms, kas bija tikko ieradies Apsolītajā zemē, nolemj doties prom uz Ēģipti, jo “tanī zemē bija bads” (1Moz 12:10). Pierādījumi tam, ka bada laikos cilvēki no Kānaānas devās uz Ēģipti, ir labi pamatoti senajos ēģiptiešu rakstos. Ēģiptiešu “Merikares mācībā”, kas sacerēta vidējā valsts perioda laikā (2060. – 1700. g. pr. m. ē.), cilvēki, kas nāca no Kānaānas, ir aprakstīti kā “nožēlojamie aziāti” (“aamu”) un aprakstīti kā “nožēlojami .. bez ūdens .. nedzīvo vienā vietā, ēdiens dzen viņu kājas”. (Miriam Lichtheim “Ancient Egyptian Literature, Volume I: The Old and Middle Kingdoms” (Berkeley, CA: University of California Press, 1973), pp. 103, 104)

Ēģiptes kārdinājums senajiem israēliešiem bieži bija problēma (4Moz 14:3, Jer 2:18). Ēģipte tāpēc kļuva par simbolu cilvēces uzticībai cilvēkiem, nevis Dievam (2ķēn 18:21; Jes 36:6, 9). Ēģiptē, kur ūdeni varēja redzēt katru dienu, ticība nebija nepieciešama, jo zemes apsolījums bija uzreiz redzams. Ēģipte salīdzinājumā ar bada zemi izklausījās kā laba vieta, kur būt, lai gan Dievs viņam bija teicis ko citu.

Ābrāms, kas nu dodas prom no Kānaānas, ir pretstats Ābrāmam, kas dodas prom no Ūras. Pirms tam Ābrāms bija attēlots kā ticības vīrs, kas devās prom no Ūras, atsaucoties Dieva aicinājumam; tagad Ābrāms pats atstāj Apsolīto zemi, pēc savas gribas. Sākumā Ābrāms paļāvās uz Dievu, tagad viņš uzvedas kā manipulatīvs un neētisks politiķis, kas rēķinās tikai ar sevi. “Uzturēdamies Ēģiptē, Ābrāms atklāja, ka viņš nav brīvs no cilvēciskām vājībām un nepilnībām. Slēpdams patiesību, ka Sāra ir viņa sieva, viņš parādīja neuzticību Dieva vadībai, kā arī augstās ticības un drosmes trūkumu, kas tik bieži un skaisti raksturoja viņa dzīvi.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 130. lpp.)

Šeit mēs redzam, ka pat lieli Dieva vīri var izdarīt kļūdas un tomēr nebūt Dieva atstumti. Kad Jaunā Derība runā par Ābrahāmu kā paraugu glābšanai žēlastībā, tas nozīmē tieši to – žēlastību. Jo, ja tas nebūtu žēlastībā, Ābrahāmam, līdzīgi mums visiem, nebūtu nekādas cerības.

Ko šis stāsts māca mums par to, cik viegli ir pat uzticīgiem kristiešiem novirzīties no pareizā ceļa? Kāpēc nepaklausība nekad nav laba izvēle? _____

Ābrāms un Lats

Izlasi 1Moz 13:1–18. Ko šis stāsts māca mums par rakstura svarīgumu? _____

Ābrāms atgriežas tur, kur viņš bija sākumā, it kā viņa ceļojums uz Ēģipti būtu bijis tikai neveiksmīgs apkārtceļš. Dieva vēsture ar Ābrāmu sākas no jauna, kur tā bija apstājusies kopš pirmā ceļojuma uz Apsolīto zemi. Ābrāma pirmā pietura ir Bētele (1Moz 13:3), gluži kā viņa pirmajā ceļojumā (1Moz 12:3–6). Ābrāms ir nožēlojis un atgriezies pie “sevis” – pie Ābrāma, ticības vīra.

Ābrāma atjaunotā savienošanās ar Dievu ir redzama jau viņa attiecībās ar cilvēkiem, kā viņš risina problēmu ar Latu, savu brāļa dēlu, saistībā ar zemes izmantošanu. Tomēr Ābrāms pats ir tas, kas ierosina mierīgu izlīgumu un ļauj Latam izvēlēties pirmajam (1Moz 13:9, 10), kas ir dāsnuma un laipnības akts un norāda, kāds cilvēks bija Ābrāms.

Fakts, ka Lats izvēlējās sev vieglāko un labāko daļu, labi apūdenoto līdzenumu (1Moz 13:10, 11), bez jebkādām bažām par viņa nākamo kaimiņu ļaunumu (1Moz 13:13), atklāj kaut ko par viņa mantkārību un raksturu. Frāze “sev” atgādina mums par pirmsplūdu cilvēkiem, kas arī izvēlējās “sev” (sk. 1Moz 6:2).

Turpretī Ābrāma spērtais solis bija ticības darbs. Ābrāms neizvēlējās zemi; tā viņam tika piešķirta Dieva žēlastībā. Atšķirībā no Lata Ābrāms paskatījās uz zemi, tikai Dieva mudināts (1Moz 13:14). Tikai tad, kad Ābrāms nošķīrās no Lata, Dievs viņu uzrunā atkal (1Moz 13:14). Šī ir pirmā pierakstītā reize, kad Dievs runā ar Ābrāmu kopš viņa aicināšanas uz Ūru. “Pacel savas acis un raugies no tās vietas, kur tu atrodies, uz ziemeljiem un dienvidiem, uz austrumiem un rietumiem, jo visas tās zemes, ko Es tev rādu, Es uz mūžīgiem laikiem došu tev un taviem pēcnācējiem.” (1Moz 13:14, 15) Tad Dievs aicināja Ābrāmu “pārstaigāt” šo zemi. “Celies, pārstaigā zemi tās garumā un platumā, jo tev Es gribu to dot.” (1Moz 13:17)

Tomēr Kungs ļoti skaidri pasaka, ka Viņš ir tas, kas to dod Ābrāmam. Tā ir dāvana, žēlastības dāvana, kas Ābrāmam jāsaņem ticībā – ticībā, kas vada uz paklausību. Vienīgi Dieva darbs var īstenot visu, ko Viņš šeit ir apsolījis Ābrāmam (sk. 1Moz 13:14–17).

Kā mēs varam mācīties būt laipni un dāsni pret citiem, pat ja viņi nav tādi pret mums?

Bābeles koalīcija

Izlasī 1Moz 14:1–17. Kas nozīmīgs ir šajā karā, kas notiek uzreiz pēc Apsolītās zemes dāvanas saņemšanas? Ko šis stāsts māca mums par Ābrāmu?

Šis ir pirmais karš, par ko stāstīts Rakstos (1Moz 14:2). Mezopotāmijas un Persijas četru armiju koalīcija pret piecu kānaāniešu armijas koalīciju, ieskaitot Sodomas un Gomoras kēniņus (1Moz 14:8), norāda uz plašu konfliktu (1Moz 14:9). Šīs militārās operācijas iemesls ir saistīts ar faktu, ka kānaāniešu tautas sacēlās pret babiloniešu size-rēniem (1Moz 14:4, 5). Lai gan šis stāsts ir saistīts ar specifisku vēsturisku konfliktu, šī “globālā” kara laiks – tieši pēc Dieva Apsolītās zemes dāvanas Ābrāmam – piešķir šim notikumam īpašu garīgu nozīmi.

Tik daudzu Kānaānas tautu iesaistīšanās norāda, ka šajā konfliktā uz spēles bija jautājums par zemes suverenitāti. Ironiski, ka Ābrāma nometne, par ko patiesi varēja būt interese, jo viņš ir vienīgais īstais zemes īpašnieks, ir vienīgais spēks, kas paliek ārpus konflikta, vismaz sākumā.

Ābrāma neutralitātes iemesls ir tas, ka Ābrāmam Apsolītā zeme nebija jāiegūst ar ieroču spēku vai politisko stratēģiju gudrībām. Ābrāma valsts bija Dieva dāvana. Vienīgais iemesls, kāpēc Ābrāms iejaucas, ir viņa brāļadēls Lats, kas tika apcietināts kaujas gaitā (1Moz 14:12, 13).

“Mierīgi dzīvodams Mamres ozolu birzīs, Ābrāms par kaujas iznākumu un nelaimi, kas bija skārusi viņa brāļa dēlu, uzzināja no bēgļiem. Par Lata nepateicību viņš nebija saglabājis nekādas nelaipnas domas. Sentēvā tagad pamodās vissirsnīgākā līdzjūtība, un viņš nolēma Latu glābt. Vispirms meklēdams padomu no Dieva, Ābrāms sāka gatavoties karam.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 135. lpp.)

Taču Ābrāms nestājas pretī visai koalīcijai. Ātrā nakts operācijā viņš uzbrūk tikai tai nometnei, kur atrodas Lats kā cietumnieks. Lats tiek glābts un līdz ar viņu arī Sodomas kēniņš. Līdz ar to šis uzticīgais Dieva vīrs parādīja arī lielu drosmi un gara spēku. Nav šaubu, ka viņa ietekme šajā reģionā auga, un cilvēki redzēja, kāds viņš bija un uzzināja kaut ko vairāk par Dievu, kam viņš kalpoja.

Kāda ir mūsu rīcības ietekme uz citiem? Kādu vēsti par savu ticību mēs sūtām ar saviem darbiem?

Desmitā tiesa Melhisedekam

Izlasī 1Moz 14:18–24 un Ebr 7:1–10. Kas bija Melhisedeks? Kāpēc Ābrāms deva savu desmito tiesu šim priesterim, kas, šķiet, uzrodas no nekurienes?

Noslēpumainā Melhisedeka pēkšņā parādīšanās nav nevietā. Pēc tam, kad Ābrāms bija pateicies kānaāniešu kēniņiem, tagad viņš pateicas šim priesterim, un šī pateicība atklājas tajā, ka viņš maksā tam savu desmito tiesu.

Melhisedeks nāk no Sālemas pilsētas, kas nozīmē “miers” – atbilstoša vēsts pēc kara nemieriem. Vārda daļa “tsedek” (“taisnība”) vārdā Melhisedeks parādās pretstatā Sodomas kēniņa Bera (“ļaunumā”) un Gomoras kēniņa Birša (“samaitātībā”) vārdiem, kas, iespējams, bija uzvārdi tam, ko viņi pārstāvēja (1Moz 14:2).

Melhisedeks parādās pēc citu kānaāniešu kēniņu vardarbības un ļaunuma novēršanas. Šie panti satur arī pirmo Bībeles atsauci uz vārdu “priesteris” (1Moz 14:18). Melhisedeks kā “visuaugstākā Dieva kalps” (1Moz 14:18), ko Ābrāms sauc par savu Dievu (1Moz 14:22), skaidri norāda, ka Ābrāms uztvēra viņu kā priesteri Dievam, kam viņš kalpoja. Melhisedeku tomēr nevar identificēt ar Kristu. Viņš bija Dieva pārstāvis tā laika tautu vidū (sk. Elenas Vaitas komentārus “The SDA Bible Commentary” 1. sēj., 1092., 1093. lpp.).

Melisedeks patiešām strādā kā priesteris. Viņš pasniedz “maizi un vīnu”, kas bieži attiecas uz svaigi spiestu vīnogu sulu (5Moz 7:13, 2L 31:5) un vēlreiz parādās desmitā došanas kontekstā (5Moz 14:23). Bez tam viņš svētī Ābrāmu (1Moz 14:19).

Toties Ābrāms “deva tam desmito tiesu no visa” (1Moz 14:20) kā atbildi Dievam Radītājam, “kam pieder debesis un zeme” (1Moz 14:19, NKJV). Šis tituls netieši norāda uz radīšanas stāsta iesākumu (1Moz 1:1), kur frāze “debesis un zeme” nozīmē kopumu jeb “visu”. Desmitā tiesa kā tāda ir jāsaprot kā pateicības izpausme Radītājam, kam vienīgajam pieder viss (Ebr 7:2–6; salīdzini ar 1Moz 28:22).

Paradoksāli, ka dievlūdzējs saprot desmito tiesu nevis kā dāvanu Dievam, bet kā dāvanu no Dieva, jo Dievs dod mums visu.

Kāpēc desmitās tiesas atgriešana ir spēcīgs mūsu ticības indikators, kā arī lielisks veids, kā veidot savu ticību?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Ābrahāms Kānaānā” (134.–136. lpp.).

“Kristus draudzei ir jābūt par svētību, un tās locekļiem ir jābūt svētītiem, kā viņi svētī citus. Dieva mērķis, izvēloties tautu visas pasaules priekšā, nebija tikai tas, ka Viņš varētu adoptēt tos kā Savus dēlus un meitas, bet ka caur tiem Viņš varētu piešķirt pasaulei dievišķās apgaismības svētības. Kad Kungs izvēlējās Ābrahāmu, tas nebija tāpēc, lai būtu par īpašu draugu Dievam, bet lai būtu par dārgu un īpašu priekštiesību, ko Kungs ilgojās izliet pār tautām, nesēju. Viņam bija jābūt gaismai savas apkārtnes morālās tumsas vidū.

Kad Dievs svētī Savus bērnus ar gaismu un patiesību, tas nav tikai tāpēc, lai viņi varētu saņemt mūžīgās dzīvības dāvanu, bet lai tie, kas ir ap viņiem, arī varētu būt garīgi apgaismoti. [...] “Jūs esat zemes sāls.” Kad Dievs dara Savus bērnus par sāli, tad tas ir ne tikai tāpēc, lai viņi paši saglabātos, bet lai viņi būtu līdzeklis, ar ko saglabājas arī citi. [...]

Vai jūs spīdat kā dzīvi akmeņi Dieva ēkā? [...] Mums nav patiesas reliģijas, ja vien tā neatstāj pārvaldošu ietekmi uz katru mūsu darījumu. Mums savā dzīves darbā jāieauž praktiska dievbijība. Pār mūsu sirdīm jāizlejas Kristus pārveidojošajai žēlastībai. Mums ir vajadzīgs daudz mazāk no sevis un daudz vairāk Jēzus.” (Elena Vaita “Reflecting Christ” 205. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Runājot par Ābrahāma svētību “Es tevi svētīšu .. un tu būsi par svētību” (1Moz 12:2) – ko nozīmē būt svētītam? Kā mēs kā tauta, kas kalpojam tam pašam Ābrahāma Dievam, varam būt par svētību citiem?

2. Kas nepareizs bija Ābrahāma puspatiesībā par savu sievu kā māsu? Kas ir sliktāk – melot vai teikt daļēju patiesību, kas tehniski ir tā pati melošana?

3. Izlasi vēlreiz 1Moz 14:21–23 Ābrāma atbildi uz Sodomas ķēniņa piedāvājumu. Kāpēc viņš tā atbildēja, un kādu svarīgu mācību mēs varam paņemt no šī stāsta? Vai Ābrāms netiktu attaisnots, ja viņš būtu nolēmis pieņemt to, ko ķēniņš viņam piedāvāja?